

efter en vis Fordeling taget de $\frac{3}{4}$ af Jordens Priis af Departementerne og Communerne og kun fra Statens Side givet den ene Fjerdedeel. Vi foreslaae, at Staten skal give det Halve. — Der er af nogle af Udvalgets Medlemmer stillet Forslag, som jeg for min Person ikke har tiltraadt. Jeg finder det rigtigst, om vore Forslag havde indskrænket sig til foreløbig at gaae til Aarhus; forbeholdende Fremtiden at bygge videre, men jeg gav efter, da de andre Herrer i Udvalget allerede nu vilde gaae i det Mindste til Viborg — og lade Fremtiden sørge for at bygge videre deraf, Noget, der utvivlsomt vil skee. Derimod har jeg ikke kunnet gaae ind paa det Forslag, der er stillet til en ny § 11. Jeg finder det ikke rigtigst at besvære Sagen med det Slags vidtløftige Fuldmagter for en lang Fremtid; det vil jo være klart for samtlige ærede Medlemmer, at Andet ligger der ikke i Forslaget, og at det ikke kan føre til directe at befordre disse Foretagenders Udførelse, idet vi jo, selv om Forslaget nu bliver vedtaget, aabenbart ville komme til nærmere at forhandle derom. Jeg skal iøvrigt erklære, at er der nogen Forstand i at anlægge Jernbaner i Jylland, saa er det aabenbart det Formuestigste at bygge fra Frederikshavn til Ballum. Det er to Punkter, som efter min Mening i Fremtiden, neppe i vor Levetid, ville blive af den allerstørste Vigtighed; og naar man taler om, at man ved Rængdebanen kommer til at drage Jyllands Handel til Hamborg, saa siger jeg, Ballum er vor Fremtids Haab; der maa staaes en dansk, nordisk Havn. Vi have imidlertid ikke Raad til det nu. Var vort Land et rigt, blomstrende, stærkt befolket Land, som ikke led af de mange forquælede Forhold og Tilstande, som have grebet ind i vor hele Tilværelse i de sidste Aar, dersom vi ikke vare udsatte for overmødige Tjenders Tryk, kunde vi uafhængig af alle andre Forhold, fremme Landets sande Interesser, fandt vi vel ogsaa Midler til at staae en dansk Havn ved Ballum, den bedste Havn i hele Nordsøbugten ligeop til de franske Havne. Den er dyb nok og aaben hele Vinteren igjennem selv for den største Skibsfart. Fører man Rængdebanen fra Ballum Nord efter, gaaer man i Fremtiden til Frederiks-

havn, og der vil da opstaae en vis Traffique med Sverrig; thi det kan ikke nægtes, at naar det falder ind med Vinter, er den eneste solide Maade at komme fra Sverrig og Norge til Fastlandet den at gaae fra Kånsö til Frederikshavn, og naar der da deraf gaaer en Jernbane Syd paa, vil der, efterhaanden som Landene gaae frem i Velstand og Befolking, staae sig en ikke ubetydelig Traffik. Det ligger imidlertid ikke for i dette Dieblis, vi have ikke Raad til disse store Foretagender; vi maae begynde smaat. For at vi ikke skulle begynde dyrt og forkeert og derved lamme vor Evne til i Fremtiden at bygge videre og gjøre større Foretagender, er det, at jeg fraraader at bygge en østlig Kjøbstads-Statsbane til mellem 380,000 Rd. og 280,000 Rd. pr. Meil, og at jeg fraraader, dersom vi kunne komme fra den, den værste Deel af Jernbanen og derved sætte Regjeringen istand til at fortsætte ikke alene denne, men ogsaa anvende flere Midler paa Jernbaneanlæg i Jylland. Dersom alle disse Forhandlinger skulde ende med, at Jernbanen bliver staaende og alt Andet falder bort, skal jeg for mit Vedkommende stemme mod alle yderligere Jernbaneanlæg i Jylland; thi saa have vi bundet os med vor Formue saa tilstrækkeligt og paa saa lang Tid, at der efter min Overbeviisning ikke let kan blive Tale om at foretage andre Arbejder. — Jeg taler det høitærede Thing, fordi det har hørt mig med Taalmodighed saa længe, og jeg skal naturligtvis ved Slutningen af Forhandlingen tillade mig at gjøre nogle Bemærkninger, forsaavidt jeg maatte finde det nødvendigt ved hvad der nu maatte fremkomme.

Judenrigsministeren: Den ærede Ordførers sidste Udtalelse aabnede en langt videre Udsigt, end Begyndelsen af hans Tale skulde lade formode. Denne hans Motivering af det af Majoriteten gjorte Endringsforslag, støttede sig nemlig paa den Indslydelse, som en Bane som den af Majoriteten foreslaaede vilde have paa Opdyrkningen af Jyllands Heber. Jeg troer imidlertid, at der ikke kan være forskellige Meninger om, at Anlæg af Jernbaner over Egne, der i og for sig ikke ere frugtbare, for at opdyrke dem, er dertil et al-